

Skolan LÄR:s plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Grundskola och fritidshem

Läsår: 2015/2016

Anna Sundström Rektor

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola och fritidshem

Ansvariga för planen

Rektor Anna Sundström, skolsköterska Kicki Sidklev, fritids Annicka Lindberg och hälsopedagog Emma Dansk

Vår vision

Vår skola genomsyras av tolerans, hänsyn och respekt.

På vår skola alla har alla lika rättigheter och möjligheter.

På vår skola förekommer inte diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

På vår skola behandlas alla elever som individer på lika villkor.

På vår skola är alla elever trygga.

På vår skola respekteras alla elever för den de är, vad de gör och vad de tycker.

Planen gäller från

2015-09-31

Planen gäller till

2016-09-01

Läsår

2015/2016

Elevernas delaktighet

Eleverna deltar i kartläggning av skolan och analys av resultaten från trivselenkäten, fritidsenkäten, PILEN samt skolinspektionens skolenkät. Eleverna bearbetar resultaten klassvis varje termin och ger förslag på hur likabehandlingsplanen samt skolans regler ska revideras. Eleverna deltar i beslut om vilka insatser som skolan ska sätta in via klassråd, elevråd och fritidsråd.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Likabehandlingsplanen revideras och publiceras på skolans hemsida varje termin. Inför revideringen ges vårdnadshavarna möjlighet att ge synpunkter direkt till rektor eller till någon av skolans personal samt till skolans samverkansråd. Vårdnadshavarna bjuds vid behov in till klassmöte för information och analys av resultaten från trivselenkäten, fritidsenkäten, PILEN, skolinspektionens skolenkät, kartläggning av skolans fysiska miljö samt sammanställning av incidentrapporter. Synpunkter kan även lämnas på föräldramöten och i samband med utvecklingssamtal. Förslag till ny likabehandlingsplan presenteras för samverkansrådet i samband med skolans analys av enkätresultaten och övriga dokumentationer. På samverkansrådet diskuteras förslaget och synpunkter dokumenteras och förs vidare till övriga vårdnadshavare. Samverkansrådet samlar in ytterligare synpunkter för att vårdnadshavarna ska ges möjlighet att påverka revidering av likabehandlingsplanen varje termin.

Personalens delaktighet

Skolan har ett trygghetsteam som består av rektor, skolsköterska, hälsopedagog samt fritidsansvarig. Trygghetsteamet träffas en gång per vecka för att fånga upp elever och incidenter, uppföljning av åtgärder/insatser, delgivande av ny information och planering av nya åtgärder/insatser. Trygghetsteamet ansvarar för att likabehandlingsplanen förankras hos elever, personal och föräldrar. Trygghetsteamet ansvarar för fortlöpande utvärdering, analys, dokumentation och uppföljning. Trygghetsteamet ansvarar för att övriga medarbetare uppdateras om incidenter och händelser samt om förändringar som beslutats och att övriga medarbetare görs delaktiga i beslutsfattande om nya åtgärder/insatser.

All personal deltar under upprepade konferenser under ett par veckor per år i analys av enkäter och dokumentationer som ligger till grund för revidering av likabehandlingsplanen. Klassansvariga pedagoger bearbetar likabehandlingsplanen och enkäterna med eleverna.

1/vecka: Fritidsmöte, lärarmöte och trygghetsteamsmöte.

1/månad: APT med all skolans personal.

1/termin: Sammanställning och analys av enkäter.

1/år: Konferenser angående likabehandlingsplanen.

Förankring av planen

Skolans likabehandlingsplan utvärderas, revideras och publiceras på skolans hemsida efter att fritidsenkäten, trivselenkäten, Pilen och skolinspektionens skolenkät har genomförts. Planen förankras på lärarkonferensen i klasserna och under samverkansmötet med föräldrar.

Fortlöpande information om det dagliga arbetet kring likabehandlingsplanen delges på UNIKUM:s blogg, föräldramöten, personalmöten, elevråd och i veckobrev/månadsbrev.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Trygghetsteamet ansvarar för att likabehandlingsplanen förankras hos elever, personal och föräldrar. Trygghetsteamet ser till att likabehandlingsplanen tillämpas i alla sina delar och ansvarar för fortlöpande utvärdering, analys och omarbeting. Alla incidenter rapporteras till rektor och trygghetsteamet.

Likabehandlingsplanen utvärderades på föräldrasamråd, personalkonferenser, på föräldramöten, under trygghetsteamets möten, elevråd och klassråd samt i alla klasser.

Skolan använder DO: s mall för arbete med likabehandlingsplanen. För att strukturera kartläggning av de ställen där eleverna riskerar att utsättas för oönskat beteende använder skolan DO: s mall "huset", samt elevernas svar på trivselenkät, fritidsenkät och dokumentation vid incidentrapporteringar. Trygghetsteamet ansvarar för dokumentation och sammanställning.

Fjolårets plan utvärderas även med självskattningsverktyget BRUK.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Skolledning, personal, elever och vårdnadshavare.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Skolans resultat från Pilen 2014 visar att föräldrarna anser att det har skett en positiv utveckling mot tidigare år av personalens medvetenhet i att bemöta flickor och pojkar på samma sätt. 77-95% anser att skolan arbetar medvetet mot kränkande handlingar, som mobbning. 80-100% upplever att skolan ingriper om någon elev behandlas illa i skolan.

Resultatet från självskattningen BRUK 2014 visar att rektor behöver utveckla rutiner och former för planering av vilka insatser som ska göras för att skolans konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska uppfyllas.

Resultaten från trivselenkäten i nov 2013 visar att sju elever blir retade ibland, fjorton elever tycker att det finns kamrater som ofta är taskiga mot andra. Sexton elever säger att de ibland är taskiga mot andra i skolan. Ställen där elever känner sig otrygga är nära gränsen mot skogen, vid stenvraket, i kapphallen, på Kingplanen och bakom matsalen.

Barnens röster: "A går ensam på fritids. B skriker mycket Ibland känner hon sig ensam men vågar inte säga till. Några har taskig attityd, men jag vill inte berätta det för någon, är då rädd att hamna i bråk. En kamratstödjare behöver hjälp i att hantera en klass kamrat som ofta kommer och säger "ingen bryr sig om mig". "D är ganska taskig, men snäll ibland då vi leker häst."

Årets plan ska utvärderas senast

2015-05-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Likabehandlingsplanen ska utvärderas i november och april efter att enkäterna har lämnats in. Därefter revideras och uppdateras planen på lärarkonferensen. Sista uppdateringen innan publicering sker i maj.

Eleverna får ta del av resultaten, på klassnivå och för hela skolan. Får komma med tips och idéer.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor Anna Sundström

Främjande insatser

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Alla elever ska känna sig trygga i skolan.

Skolan genomsyras av tolerans, hänsyn och respekt.

Skolan har nolltolerans mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling.

Insats

Flickor och pojkar ges lika stort utrymme i verksamheten. Alla uppmuntras pröva olika aktiviteter och framförallt till att ha en tillåtande attityd till skolkamrater vid organiserad lek. Det innebär att tillåta kamrater att vara med och testa leken/sporten oavsett om förmågan/kompetensen hos barnen är lika bra eller ej.

Alla pedagoger är tydliga med att vi lyssnar på alla elever, oavsett ålder, och återkopplar och följer upp.

Skolan har flera gånger per läsår fadderverksamhet. Dels vid jultraditionerna då förskoleklassen arbetar med klass fem, klass ett arbetar med klass två och klass tre arbetar med klass fyra. I början av det läsår då eleverna börjar förskoleklass får eleverna en fadder i årskursen två klasser över. Faddrarna har skol- och fritidsverksamhet flera gånger per termin.

Blivande förskoleklass bjuds in till skolan för att lära känna lokaler och träffa blivande skolkamrater.

För öka tolerans och gemenskap mellan skolorna i närområdet bjuder skolan LÄR in flera årskurs fem från andra skolor i kommunen till en stor fotbollsturnering under våren. Där får barnen chans att visa skolanda men fokus är på fair play och syftar till en god relation mellan barnen.

All personal är noga med att hälsa på föräldrar och barn på skolan.

Vid flera tillfällen per läsår håller de äldre eleverna i ledarskapsuppgifter för resten av skolan.

Skolan tillämpar rutiner/gemensamma regler som alla barn på skolan känner igen. Ett exempel är fem tysta minuter under lunchen där samma regler gäller för förskoleklassen som årskurs fem.

På fritidshemmens dag får barnen leka tillsammans och vi blandar då grupperna från olika åldrar.

Under ordinarie fritidsverksamhet erbjuds barnen att delta i specifika aktiviteter, utifrån intressen. Även här uppmuntras en tillåtande attityd bland eleverna så att alla ska våga vara med.

Ansvarig

Alla pedagoger

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Främja likabehandling oavsett kön

Mål och uppföljning

All personal är uppmärksamma på att flickor och pojkar ges lika stort inflytande över verksamheten – och har lika stort fysiskt och mentalt utrymme.

Personalen arbetar aktivt med att skapa förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa könsroller.

Insats

Gemensamma toaletter.

Ordet fördelas lika mellan tjejer och killar.

Eleverna erbjuds kill- och tjejgympa efter elevernas önskemål.

Olika talrutiner används av pedagogerna för att ordet ska fördelas så att alla får möjlighet att prata.

Eleverna ges möjlighet att avgöra när de vill dela upp lag, killar mot tjejer.

Pedagogerna väljer högläsningsböcker medvetet ur ett könsperspektiv.

Ansvarig

Alla pedagoger

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande arbete

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning

Pedagogerna och eleverna analyserar och diskuterar tillsammans fördomar och stereotypa föreställningar om olika etniska grupper som kan förekomma i media eller läromedel. Insats? Eleverna utvecklar sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar om olika etniska grupper. Eleverna utvecklar sin förståelse för olika etniska grupper.

Insats

Värdegrundssamtal planeras varje vecka. I årskurs 2 och 3 diskuteras fördomar och föreställningar när vi i SO använder oss av lilla aktuellt och nutidskrysset i undervisningen. I årskurs 3 arbetas det även under året med barnkonventionen. I årskurs 4 ingår arbete kring svenska minoritetsgrupper i den lokala kursplanen.

Ansvarig

Alla pedagoger

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande

Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Eleverna ska ha kännedom om religionsfrihet och vad detta innebär samt känna till olika religioner.

Insats

Pedagogerna tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i den dagliga undervisningen.

Pedagogerna belyser dagsaktuella händelser i världen. Alla klasser har smartboards och kan bjuda in världen i klassrummet.

Eleverna gör i årskurs 5 studiebesök i andra trossamfund och studerar världsreligionerna.

År tre arbetar med barnkonventionen (allas lika värde oavsett religion)

FN behandlas i alla klasser varje år.

Ansvarig

Alla pedagoger

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

De gemensamma aktiviteterna är anpassade och utformade så att alla elever kan delta.

Alla elever ges förutsättningar att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar som baseras på funktionsförmåga.

Insats

I den dagliga verksamheten inkluderas verktyg för elever i behov av särskilt stöd. Det kan vara verktyg för ordbehandling eller inläst material i DAISY-format med mera.

Vi har en tillåtande miljö och låter alla individer vara med i ordinarie undervisning, med lämpliga anpassningar. Ett exempel kan vara att elever med nedsatt syn sitter längre fram i klassrummen samt att elever med behov av tysta miljöer har möjlighet att arbeta i så kallade tysta zoner.

Vi har hörselkåpor, bärbara datorer, skolgård som inbjuder till aktiviteter för elever på olika motoriska nivåer.

Rastvakter arbetar aktivt med en tillåtande miljö där alla elever uppmanas att vara med i aktiviteter och accepteras att delta på sin nivå.

På samtliga hus finns ramper för ökad tillgänglighet.

Ansvarig

Alla pedagoger

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande

Främja likabehandling oavsett sexuell läggning**Mål och uppföljning**

Eleverna ska utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar baserade på sexuell läggning.

Insats

Alla pedagoger använder medvetet exempel som är utanför stereotypa könsroller och heteronormativa familjeförhållanden i sin undervisning. Pedagogerna analyserar och diskuterar tillsammans med eleverna exempel på olika fördomar och stereotypa föreställningar om människor baserade på sexuell läggning som förekommer i media eller läromedel.

Ansvarig

Alla pedagoger

Datum när det ska vara klart

fortlöpande

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Två gånger per år besvarar eleverna trivselenkäten och fritidsenkäten. I samband med trivselenkäten sker en kartläggning av skolans fysiska miljö med hjälp av DO:s "Huset"

Information finns dokumenterad från trygghetsteamet från incidenter och samtal med berörda elever. Information från den fortlöpande dokumentationen av pågående ärenden samt uppföljningar av dessa.

Information från elevråd, klassråd och utvecklingssamtal används i kartläggningen.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön och Könsidentitet, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Två gånger per år besvarar eleverna en fritidsenkät och en trivselenkät. Resultatet från enkäterna analyseras klassvis tillsammans med eleverna och därefter arbetar eleverna vidare med värdegrundsfrågor på individ-, klass- och skolnivå.

Eleverna i årskurs fem besvarar årligen skolinspektionens skolenkät samt PILEN. Resultaten analyseras klassvis tillsammans med eleverna och insatser planeras med eleverna.

Eleverna gör en fysisk kartläggning med hjälp av DO:s "Huset".

Resultatet analyseras klassvis med eleverna. Insatser planeras och diskuteras med eleverna.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen genomför och sammanställer enkäterna, presenterar resultaten för eleverna och ansvarar för bearbetningen av resultaten tillsammans med eleverna. Alla resultaten diskuteras och analyseras på arbetsplatsträffar och konferenser. Personalen tar gemensamt fram förslag på insatser i samband med att information framkommit om att förändringar i verksamheten behöver göras.

Resultat och analys

Skolans resultat från Pilen 2014 visar att föräldrarna anser att det har skett en positiv utveckling mot tidigare år av personalens medvetenhet i att bemöta flickor och pojkar på samma sätt. 77-95% anser att skolan arbetar medvetet mot kränkande handlingar, som mobbning. 80-100% upplever att skolan ingriper om någon elev behandlas illa i skolan.

Resultatet från självskattningen BRUK 2014 visar att rektor behöver utveckla rutiner och former för planering av vilka insatser som ska göras för att skolans konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska uppfyllas.

Resultaten från trivselenkäten i nov 2013 visar att sju elever blir retade ibland, fjorton elever tycker att det finns kamrater som ofta är taskiga mot andra. Sexton elever säger att de ibland är taskiga mot andra i skolan. Ställen där elever känner sig otrygga är nära gränsen mot skogen, vid stenvraket, i kapphallen, på Kingplanen och bakom matsalen.

Barnens röster: "A går ensam på fritids. B skriker mycket Ibland känner hon sig ensam men vågar inte säga till. Några har taskig attityd, men jag vill inte berätta det för någon, är då rädd att hamna i bråk. En kamratstödjare behöver hjälp i att hantera en klass kamrat som ofta kommer och säger "ingen bryr sig om mig". D är ganska taskig, men snäll ibland då vi leker häst.

Förebyggande åtgärder

Utemiljön på skolan

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön och Könsidentitet samt Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Mål 2014-2015

Alla elever behandlas som individer på lika villkor.

Alla elever känner sig trygga i skolan.

Alla elever respekteras för den de är, vad de gör och vad de tycker.

Skolan genomsyras av tolerans, hänsyn och respekt

Skolan har nolltolerans mot diskriminering och kränkande beteende.

Skolan har tydliga rutiner för att främja lika rättigheter och möjligheter.

Diskriminering, kränkande behandling och trakasserier ska aldrig förekomma när eleverna vistas i skolans utemiljö.

Åtgärd

Fritidspersonal och rastvakter går extra ronder på de platser eleverna upplever att utemiljön känns otrygg ex. skogen.

De äldre eleverna har uppstyrda lekar för de yngre på skolan. Fler "kingrutor" har målats på skolgården, balansstation bakom gula huset, ny klätterställning, gungor, leklådor, spel, och nytt material.

Kamratstödarna i år 3, 4 och 5 är "extra ögon".

Trygghetsteamet formulerar rutiner för planering av vilka insatser som ska genomföras för att nå målen.

Rektor planerar in i årshjulet när elevernas delaktighet i kartläggning och i analys av resultaten ska ske, samt när skolan avgör vilka insatser som skall sättas in.

Rektor ser till att skolans rutiner för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förankrade och väl kända av alla elever, vårdnadshavare och anställda.

Rektor ser till att rutinen för hur vi ska agera så fort vi får kännedom om att vuxna utsätter elever för diskriminering eller kränkande behandling är känd av alla som arbetar på skolan.

Rektor säkerställer att alla på skolan arbetar enligt våra rutiner för hur vi ska agera så fort vi fått kännedom om att elever utsätter elever för diskriminering eller kränkande behandling.

Rektor och alla på skolan tillämpar rutinerna för hur uppkomna och anmälda trakasserier och kränkningar ska utredas och vad utredningen ska innehålla.

Rektor ser till att skolan använder de rutiner vi har för att kontinuerligt följa upp och dokumentera

de åtgärder som vi vidtar för att veta att de är tillräckliga för att kränkningarna upphör och inte upprepas.

Pedagogerna schemalägger från vårterminen förebyggande värdegrundsarbete på schemat varje vecka i samtliga årskurser.

Motivera åtgärd

Åtgärderna baseras på trivselenkäten som eleverna besvarar kring utemiljön. På elevråd och klassråd tar eleverna själva upp frågor som berör skolans utemiljö. Åtgärderna motiveras även av resultatet från självskattningen BRUK samt PILEN.

Ansvarig

All personal på skolan

Datum när det ska vara klart

Löpande under året

Innemiljön på skolan

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön och Könsidentitet samt Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Diskriminering, kränkande behandling och trakasserier ska inte förekomma när eleverna vistas i skolans innemiljö.

Åtgärd

Eleverna diskuterar och utformar trivselregler klassvis.

Vi har utökat personalnärvaron då eleverna förflyttar sig mellan skolans lokaler.

Vi tillämpar gyllene regeln; att vara mot andra så som vi själva vill bli bemötta.

Motivera åtgärd

Eleverna utformar skolans trivselregler. Dessa förankras då hos eleverna, de blir delaktiga och lär sig diskutera värdegrundsfrågor.

På klassråd och elevråd har det uppkommit att det är stökigt i kapprum, utanför matsalen och grupprum.

Ansvarig

All personal på skolan

Datum när det ska vara klart

20014-05-01

Rutiner för akuta situationer

Policy

Skolan har tydliga rutiner för att främja lika rättigheter och möjligheter.

Skolan har tydliga rutiner för hur uppkomna och anmälda trakasserier och kränkningar ska utredas och vad utredningen ska innehålla.

Skolans rutiner för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förankrade och väl kända av alla elever, vårdnadshavare och anställda.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Så snart en elev känner sig kränkt eller ngn person känner till en kränkning ska en anmälan göras till rektor. Anmälan kan göras muntligt eller skriftligt i en incidentrapport.

Blankett: Anmälan gällande kränkande behandling, utredning samt uppföljning och utvärdering.

Rektor informerar huvudmannen. Rektor startar omedelbart en utredning, kallar representanter ur trygghetsrådet och berörda till samtal och en formell anmälan görs. Samtalet dokumenteras. Vårdnadshavare informeras samma dag. Rektor samråder med trygghetsrådet och elevhälsan och fattar beslut om åtgärder ska vidtas, tex dagliga samtal med elev/elever/anmälan till soc/polis. Rektor kallar till uppföljningssamtal med berörda inom någon vecka. Fortsatt arbete och samtal med berörda. Allt dokumenteras och sparas.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Rektor, klasslärare, förskollärare, klassansvarig personal från fritids, fritidspersonal.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Rutin vid kränkande behandling av barn och elever:

Om kränkningar förekommer:

Agera aktivt genast, markera genom att säga till. Om det behövs, förklara att ordet/handlingen betraktas som en kränkande handling.

Anmälan görs på blankett "Anmälan gällande kränkande behandling" och lämnas till rektor och till trygghetsteamet.

Enskilt samtal med elev-inblandad personal/ansvarig fritidspersonal/klasslärare. Samtalet dokumenteras och dokumentationen lämnas till trygghetsteamet

Vårdnadshavare kontaktas och informeras.

Rektor beslutar om utredning ska göras

Trygghetsteamet utreder vid beslut om utredning.

Utredningen dokumenteras på blankett "Utredning gällande kränkande behandling".

Om utredningen visar att särskilda åtgärder som rör enskild elev behöver vidtas, beslutas detta av rektor i samråd med förälder i elevvårdskonferens samt dokumenteras. Åtgärder som rör hela skolan planeras och beslutas av rektor i samråd med trygghetsteamet. Åtgärderna dokumenteras.

Trygghetsteamet och rektor ansvarar för att åtgärderna utvärderas och dokumenteras på blankett "Utvärdering av åtgärder som satts in efter anmälan om trakasserier och kränkande behandling".

Anmälan kan, vid svårare fall av kränkningar, behöva göras till polis/socialtjänsten.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Rutin vid vuxnas kränkande behandling av barn och elever:

Om kränkningar förekommer:

Agera aktivt genast, markera genom att säga till. Om det behövs, förklara att ordet/handlingen betraktas som en kränkande handling.

Anmälan görs på blankett "Anmälan gällande kränkande behandling" och lämnas till rektor.

Rektor har enskilt samtal med medarbetaren. Samtalet dokumenteras och dokumentationen lämnas till huvudmannen.

Vårdnadshavare kontaktas och informeras.

Rektor beslutar om vidare utredning ska göras.

Rektor utreder vid beslut om utredning.

Utredningen dokumenteras på blankett "Utredning gällande kränkande behandling".

Om utredningen visar att särskilda åtgärder som rör medarbetare behöver vidtas, beslutas detta av rektor, samt dokumenteras.

Rektor följer upp inom tre veckor.

Rektor ansvarar för att åtgärderna utvärderas och dokumenteras på blankett "Utvärdering av åtgärder som satts in efter anmälan om trakasserier och kränkande behandling".

Rutiner för uppföljning

Uppföljning och utvärdering av åtgärderna/insatserna sker inom tre veckor efter beslut och dokumenteras på särskild blankett: Uppföljning och utvärdering av åtgärder som satts in efter anmälan om trakasserier och kränkande behandling. Rektor och trygghetsteamet ansvarar för uppföljning och utvärdering av åtgärder där elev kränker elev. Rektor ansvarar för åtgärder där vuxen kränker elev.

Rutiner för dokumentation

Dokumentationen sker på särskilda blanketter "Anmälan", "utredning" samt "uppföljning och utvärdering".

Ansvarsförhållande

Så snart huvudman eller någon ur personalen får signaler om att en elev känner sig kränkt måste de agera. Huvudmannen informeras alltid när rektor får kännedom om att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkningar. Rapportering sker så snart som möjligt, helst inom 24 timmar. Alla som

får kännedom om att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkning rapporterar detta snarast till rektor. Incidenterna dokumenteras och dokumentationen överlämnas till rektor och berörda ansvariga för åtgärder, uppföljning och utvärdering. Rektor beslutar om utredning, åtgärder och uppföljning. Dokumentationen sparas i varje enskild elevs mapp och i trygghetsteamets dokumentationssystem för övergripande åtgärder.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.

- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]

- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål.[diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.

- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]